prescribi habent vt immobilia: vt ibi ad idē. C. de sa. sanc. ec. iubemus. ij. §. j.

a ¶ Ipsarū. s. ecclia⁊ ⁊ sic no. bono⁊ ecclesiastico⁊ vsum penes eccl'iaz eē de quo dic vt no. xvj. q. j. c. vlt. xij. q. j. expedit. de verbo. sig. causa.

b ¶ Supponere: pro eodem ponūtur: vel singulis singula referas.

c ¶ Cōsensu: iste requirit regulariter in alienatione: ⁊ etiaz preter hanc constitutionem requirebatur ī ꝗ casu.

d ¶ Spāli. non sufficit hoc casu generalis: ⁊ hoc est ius nouum ⁊ statutū q: ī talib⁹ submissionibus maius periculum vertitur ⁊ ideo cauti⁹ q̄ ī alijs alienationibus est agēdum. xiiij. dis. quescamus: de elec. vbi periculū. ff. ad carbo. l. j. qz quedā seruitus erat: ⁊ vt laici qui sepe verabāt vel verari ꝓmittebāt ecclesias vt eis fierēt tales submissiones videntes illas vlterius fieri. nō posse desistant a talibus: ad ꝗ. ⁊. de cōcess. prebē. detestanda.

e ¶ Nō ꝓcedēdo: qdā male itelligentes dicūt ꝗ ꝓhiberi emphitheosim ⁊ alios contractus a iure permissos: sed non est verum ⁊. j. est posita disiunctiua ſz hui ic intellectui contradicit: nec est presumenduz ⁊ c. ⁊. de ele. ecclesia vestra. ij. ⁊. eo. lib. c. ti. cum expediat. hoc ergo sonat lſa. qz nō ꝓhibet papa bona ipsa alienari forma ⁊ casibus alias a iure permissis: sed ꝓhibet submissiones fieri. Jo. an.

f ¶ Alienādo: vendendo: ꝓmutando.

g ¶ Casibus: casus habes notatos. xij. q. ij. in summa.

h ¶ Aduocādo. i. tanq̄ ab aduocatis recognoscendo.

i ¶ Partibus: gallicanis.

k ¶ Non modicum: ad modicū ergo tempus possunt vocari in patronos vel defensores: quia tūc ī modico tēpore nō est periculū. ff. de iudi. si debitori. pōt autē dici modicuz tempus. ī. r. an. vel. ꝑm guil. ⁊ gar. relinq̄t iudicis arbitrio et quo ꝗ nō determinatur inspecto statu ecclesie: ⁊ imminenti periculo ⁊ conditione personarum: vt. ⁊. ō offi. deleg. de causis. ff. de iure ō li. l. j. in fi.

l ¶ Iuramenti: nō debet esse vī cinum iniquitatis. ⁊. de iureiurn. c. i. cum suis cōcor.

m ¶ Secutū. j. de reg. iur. accessorium. cum suis cōcor.

n ¶ Prescribendi. C. de agri. ⁊ cē. quēadmodum ī fi. li. xj. ⁊ est hoc speciale cum alias ex inutili ꝛcto transferatur dominium ⁊ minus iustus titulus det cāmprescribendi: ⁊ de hoc no. de prescriptio. si diligenti. ff. de dolo ⁊ eleganter. ⁊. C. de suffra. l. vna.

o ¶ Officio. i. officij sui executiōe: ⁊ dicit gar. q̄ ⁊ a bñficio est suspensus: de ap. pastoralis vbi de ꝗ. p ¶ Administratione tēporaliū: de solu. quorūdam.

q ¶ Denūciare: sumptū fuit ex canone. ij. q. vij. quapropter. ī auc. coll'. ij. de non alie. aut pmn. re. ec. §. ij. q̄ incipit. iconomū. clericus ergo videns ꝓlatū ī hoc deliquere denūciare debet: qō si nō fecerit punitur: vt ꝗ: ⁊ si iurasset non accusare: nihilomin⁹ denunciat. ⁊. de iureiur. quēadmodum. in fi. ⁊ nō obstante ꝓmissiōe obedientie accusat: de accusa. ex parte.

r ¶ Sic granata: ad idē. ⁊. e. li. de elec. cupientes. §. cetez. ⁊. c. si cōpromissari⁹ l fi.

s ¶ Triēto: hoc referas tā ad suspensionez prelatoz q̄ clericorū.

t ¶ Nacten⁹. idē ꝑm guil. ⁊ gar. si post istā ꝓstitutionē ifra duos menses a tpe publicationis in aut. vt facte no. ꝓsti. ī rubrica. in pn. ti. qō verum puto nisi pus hoc sciuerit ad hoc. ⁊. e. li. de preben. cū singula.

v ¶ Competentē. s. trinā. xxiiij. q. iij. de illicita. de sen. ex. sacro nisi facti necessitas aliud suaderet. j. de sen. excō. cōstitutionem.

x ¶ Dimittāt. tolle qō ē. j. excōicationis ⁊ c. ī hīgk casu necessaria ē monitio: ſz sequēti non. y ¶ Et ꝛctib⁹: nūqd dēat obstuari l ꝛctib⁹ licite factis ānectit.

z ¶ Lege. vt si lex vel pactū fuit appositū in ꝛctu illud fuerit: alias fiat qō exigit natura ꝛct⁹: ⁊ sic ꝛctus ex cōuētione legē accipiūt. j. de re. iur. ꝛctus cum suis cōcor.

ponere[b] absqz capituli sui cōsensu[c] ⁊ apostolice sedis licentia speciali[d] non concedendo[e] bona ipsa iura in emphitheosiz seu alias alienādo[f] in forma ⁊ casib⁹[g] a iure ꝓmissis sed constituendo vel recognoscendo seu profitendo ab illis ea tanquam a superioribus se tenere seu ab ipsis eadem aduocando[h] prout in quibusdam partibus[i] vulgariter dicitur auoier: vel ipsos patronos vel aduocatos ecclesiarum seu bonorum ipsarum perpetuo aut ad tempus nō modicuz[k] statuēdo. ¶ Cōtractus āt oēs etiā iuramenti[l] pene vel alterius cuiuslibet firmitatis adiectione vallatos quos de talibus alienationibus huiusmodi licentia ⁊ consensu cōrigerit celebrari ⁊ quid ex eis secutum[m] fuerit: decernimus adeo viribus omnino carere: vt nec ius aliquod tribuant nec prescribendi[n] etiam causam parēt.

¶ Et nihilominus prelatos qui secus fecerint ipso facto ab officio[o] et administratione[p]: clericos etiam q scientes contra inhibitionem predictam aliquid esse presumptuz id superiori denunciarē[q] neglexerint: a perceptione beneficiorum que in ecclesia obtinent sic grauata[r] triennio[s] statuimus esse suspensos.

¶ Laici vero qui prelatos vel capitula ecclesiarum seu alias personas ecclesiasticas ad submissiones huiusmodi faciendas hactenus[t] cōpulerunt: nisi post competentem[v] monitionem remissa submissione quam per vim vel metum exegerant ecclesias et bona ecclesiastica eis submissa taliter in sua libertate dimittant[x]. ¶ Illi vero qui decetero prelatos vel personas easdem ad talia facienda compulerint: cu

⁊ ¶ Secus: vsurpando contra naturā vel pactum appositum.

? ¶ Restituendo: ⁊ sic non sufficit a grauaminibus abstinere nisi vsurpata restituat. xiiij. q. vj. c. j. j. de reg. iur. peccatum.

¶ Licet. Hec decretum est quotidiana ⁊ habet bonā materiam ⁊ potest dubidi qz primo ponit thema de pmutare volētib⁹ vbi sunt expectātes qō diffinit ibi: nolum⁹: ⁊ ponit motiuū. i. equitatē ⁊ ei⁹ rō ibi: q̄ alias. Do. No. qz q expectat primaz vacantem: primā cōsequi hz: fallit ꝗ in casibus quos diri. ⁊. ō ꝓben. qz sepe. ⁊ de cōces. preben. si soli. Jo. an.

y ¶ Diocesi: nō excludit ĩmo includit ciuitatez ad idem. l. xiij. di. sōrum. ⁊. c. li. de tē. or. cum nullo. j. rii. de of. ordi. cuz eps ad ꝗ. ff. de seruis expor. pacto. cui non obstat de reseri. rodul. qz in rescriptis ad lites logk q̄ sunt odiosa: ⁊ includak etiā ecclesia cathedralis ad ꝗ. ⁊. de ꝓbo. sig. cum clerici nō ob. ⁊. de ꝓben. q̄uis. i. quia ibi est ambitio.

a ¶ Auctoritate ap. idem puto ⁊ multo fortius si expectat auctoritate reservationis legatoruz vt receptionis. capituli.

b ¶ Porro: idē ⁊ multo fortius puto si expectarent quam vincerent acceptādam. nam plus afficit prebenda p istā granā q̄ p illā vt diri. ⁊. de cōces. preben. si soli. ad fi.

c ¶ Iuris. ⁊. e. quesitum.

d ¶ Beneficia: ꝗ large intelligit: vt minora ⁊ maiora bñficia dignitates ⁊ ꝓbēdas etiā cōprehēdat: i. q. iii. si qs dator. ⁊. de cōces. pbē. c. ii. ⁊. ō ꝓ. fi. tua. qō optie et ꝓbat. j. ō re. iur. c. i. vbi diri ō ꝗ.

e ¶ Collationē: qd si non spectāt ad collationem ſz ad cōfirmationē tm. Item qd si ptinent ad collationez sui ⁊ alteri⁹ vel sint illa ī diuersis dioce. in his q̄stionib⁹ primo vt q̄ nō hēat locum ꝗ decre. rō qz p pmutationē non possumus negare qui vacent bñficia: deberentur ergo expectāti pmā vacaturz ō rigore ⁊ ēitate iuris: ſz eqtas scripta vult q̄ nō debeant: ē ergo tenēda regula nisi ī ea pte q̄ vitiata reperit. C. de ap. pcipimus. ⁊ sic nō vt a lſa recedēdū ⁊ nisi casus mutet regula nō vitiet ad hoc facit. ⁊. de ꝓbē. cū in illis. vbi aliud est dicere ad collationē: aliud ad ꝓfirmationē. ad idē. c. c. ī fi. ⁊. e. ti. c. vlt. vbi aliud est vlcere ad collationē tuā: aliud tuā ⁊ alteri⁹. Sans pōt dici cōtrariū. ⁊ ō ꝗ dictum fuit: quia sic fuit quesitū vñ p illa ēba potius factū vt narrari: q̄ iurz diuersitas poni. In prima igit qōe ipedit expectās: sed ad hoc vt teneat permutatio erit necesse q̄ iterueniat illoz ꝓsensus qui bñt eligere: ad hoc de of. fi. archi. ad ꝗ ī fi. In secūdo casu fiat ī manibus vtriusqz libera resignatio vel quilibet in manibus sui epi: vel alter alteri cōmittet: quod melius vt: ad hoc de sen. ex. cum illorū nec video quare aliud ī casib⁹ istis q̄ in expresso. Inspiciamus ergo solū: an licite fiat permutatio vt p expectationes non expediatur: hoc dicat. decr. ad hoc facit finis huius capituli.

f ¶ Libere: vt simonia vitet. de pac. cum pridem.

g ¶ Fraude. pone ī terminis p decre. ⁊. e. li. de renū. c. ij. ⁊. cū pmutak beneficiū: qō sperabak ī primo vacaturū: vt precludak via expectanti.

h ¶ Resignant: ⁊ si resignata cōferank alijs q̄ permutare volentib⁹ si valet collatio: vt in cle. e. ti. c. vno.

i ¶ Rigori: sic. C. de iudi. placuit. C. de furtis ⁊ ser. cor. l. si qs fuo. de ꝗ. ⁊. de transac. c. vlt.

k ¶ Minime: istud facit pro eo quod. ⁊. dici.

nam inspicit papa q nil deperit expectanti: q alias non resignassent.

Si pater. Habet duplicem diuisionem. Prima i quinq3 partes diuiditur fm quā ponit primo testamētū patris tria ptinēs institutionē filioz vxoris legatum z substitutionez quā fecit fili? Secunda ibi testatore mortuo narrat que postea emerserunt. Tertia ibi absq3 soluit dubium ex testamēto z emergentibus pdictis exortum. Quarta ibi. pmisse ponit solutionis rōnem z rōnis ex premissionē. Quinta ibi licet responder obiectioni que contra solutionem fieri posset. Dominicus. Tracta fuit hec decret. de extrauaganti Inno. iiij. que incipit. Jo. frangipani: z forte nimis fuit decisa: z sic pone casum. Jo. fran. habebat vxorem nomine saracenā: z ex ea filium z filiā impuberes petrum z philippum in extremis positus cōdidit testamentum: z filiaz sibi heredē istituit in certa pecunie quātitate: filium vo in certis bonis suis: z vxori vsumfructum quorundā bonoz suoz sub certo tenore reliquit: z adiecit: vt si decederet filia sine liberis moreretur filio suo: z si filius sine liberis decederet: moreretur filie si aūt vterq3 sine liberis decederet. pauperes heredes istituit. z executores testamento reliquit. Mortuus est ioannes ipse testator demum mortuus est petrus filius suus adhuc impubes: z demū filia etiā impubes: ipsa. s. matre superstite: cōtra quam agebāt executores: z ab illa domina vel eius procuratore petebāt coraz papa bona que fuerant testatoris z filie sub quibus z bona filij cprehendebāt: dicebat procurator dñe q substitutio facta de filio ad filiā: z de filia ad pauperes fuerat fideicōmissaria: vnde in substitutiōe filie ad filiū debebat ōducere tertiā iure nature ō bitā filio: quartā trebellianicā. Item in substitutione pauperum ad filiam pro residuo nomine filie easdem tertiā z quartā habebat: pro parte vo executorum allegabatur q substitutio fuerat directa z pupillaris: z conueniebat talis substitutio psonis z verbis: vñ non habebat locū quartarū ō ductio. Itē q pater i testamento qđ faciebat ipuberi filio matrē portiōe iure nature debita priuari poterat. lz filius id suo testamento facere nō posset Per has vltimas allegationes pronunciauit papa bona illa deferri i pauperibus absq3 aliqua deductione tertie vel quarte partis. h. d.

rectas dummodo cōueniant verbis z personis istitutis. Jo. an.

Si pater filium z filiā habens impuberes[a] z vxorem[b]: filiam i re certa[c]: filiū vero in ceteris bonis suis vniuersalem heredem instituit[d]: z uxori aliqua in suo testamento legauit[e]: adijciens vt si decederet filia sine liberis eidem filio[f]: si ipse absq3 liberis[g] obiret fili? prefate filie[h] moreretur: christi pauperes[i] instituendo heredes: si utrunque sine liberis mori contingeret filiorum. Testatore mortuo[k] ac deinde filio subsequenter z filia supstite matre defūctis ante tempora pubertatis absq3 deductiōe[l] trebellianice[m]

a Impuberes. s. filiam minorez. xij. an. filiū minorē. xiiij. an. ff. ō vbo. sig. pupillus. C. quādo tu. vel cur. esse desijt. l. indecoram. z insti. q. mo. si. tu. in pñ. lz quo ad matrimoniū non inspiciamus solū annos: sed etatē qua pubescere possit: q dic: vt. s. de despon. impu. puberes.

b Vxorem: puberē intelligas matrem ipsoz filioz: alias dubitatio non processisset: z hoc patet in fi.

c Re certa: instituit: qđ est infra: quod si nō fecisset egisset filia de inofficioso nūc autē ā posset agere nisi ad supplemētū: si aliquid deesset portiōi iure nature debite. C. de inoffi. testa. l. omnino. z. l. seq. z. l. qm nouella z. l. si quando. z de hoc. s. eo. raynucius. i pñ. Scire debes q in certa re institutus habetur loco legatarij: itā q creditoribus nō tenet. C. de her. i sti. l. quotiens. z hoc cū est alius vniuersaliter institutus: si enī nullus alius istitut? ē in totū succedit heres. ff. de here insti. l. i. §. si ex fundo. z. l. si itaq3 quis heres. Si autem plures instituti sunt in certis rebus: z nullus alius vniuersaliter pro virib? erunt heredes: nisi in casu vbi duo sunt instituti cōiunctim z alter diuisim. ff. de here insti. si alterius. z. l. seq.

d Instituit nūquid quo ad filiā sufficieret legasse: de hoc fuerāt opiniones tacite. s. eo raynucius i pñ. z dicūt quidā q tutius est q necessaria sit institutio i auc. vt cū de ap. cog. §. aliud quoq3. z. §. hec autē colla. viij. z. C. de inoffi. tes. nō liceat. dicētes. l. C. de inof. testa. l. oīmodo. z. l. cū qrī tur. auc. nouissima p auc. illam posteriorez eē correctas. alij ptra p predictas. ll. z per decre. rainu. vbi nihil dr q alterocha fuerit istituta. Azo distinxit an testator voluerit solēniter testari: vt q vocauit testes. vij. signacula z subscriptiones rogauit: z tunc ē necesse q in aliquo instituat: vt in auc. vt cū de ap. cog. col. viij. aut nō solēniter: sed nuncupatiue: z tunc sufficit quocūq3 relinquat titulo vt in antiquis. ll. vnde dicūt alij. q si relinquat in testamento necesse est iure institutionis relinqui: si in codicillis sufficit quocūq3 reliquat titulo z de hoc no. C. ō ioffi. te. auc. nouissima. Alij dicunt q fm canones sufficit quocūq3 relinquat titulo: vt in dcre. rainu. secus fm. ll. z hoc ibi tenet Hosti. vt alias pniciosa subtilitas euitet. Alij distinguūt q aut testator iter filios tm̄ testat: aut iter extraneos z filios simul mixtos. In pmo casu sufficit quocūq3 relinquat titulo: vt in antiquis. ll. q inter ipsos iperfecta simplex z plana voluntas sufficit dūmodo ō ipsa appareat. C. eo. ti. hac consultissima. §. ex imperfecto. z. C. fa. her. l. fi. z auc. ibi signata. In secundo casu. s. cū extraneos istituit: non sufficit quocūq3 relinquere titulo: nisi fiat institutio: z sic intelligit auc. vt cum de ap. cog. Sed vt. s. dixi primum tutius. z ideo tenendū videtur. de pe. di. vij. nullus. z vbum illud relinquit in decre. rainu. non videtur poni proprie: ut patet etiam ex institutione adiecte. idē in decre. rainaldus.

e Legauit. de facto. vt dixi in casu: legauerat vsumfructū quorūdam bonoz z altero solū superstite z filius augebat in testamento legatum: z ne mine superstite adhuc augebat. z ex hoc etiā vt patet in itegra allegabat p pauperes q patebat q intentio testatoris fuerit vxori filiam anteferri.

f Eadē filio: moreret qđ est ifra. Sed ptra: ista filia nec exheredata erat nec instituta: q in certa re. vt. s. dictū est: ergo nec ei pupillariter potest substitui: vt in stitu. de pupil. sub. §. nō solū. ff. de vul. subst. l. sed si plures. Sol. licet h pupilla non fuerit instituta heres in primo gradu. tamen fuit instituta in secundo. s. post mortez filij: z sic ei pupillariter substitui potuit: vel dic q si ex liberis vnus ex certa re: alter vniuersaliter ē istitut?: vterq3 est heres: lz alter nō teneat ad credita vel legata z sic intelligatur hic. z. s. e. rai. secus si nō ex liberis: q tunc institutus i certa re habebit loco legatarij. vt. s. dixi. z. C. de here. insti. l. quotiens. vel h nō qritur an tenuerit substitutio de filia ad filium: sz ecōuerso: q s facto prius decessit filius.

g Liberis: sufficit vnus. ff. de ver. si. l. nō est sine liberis. C. de cōdi. iser. l. i. z super hoc vide qđ no. de proba. i pñtia in. i. glo.

h Filie moreret. i. ad opus filie: quasi dicat q hereditas filij directe z imediate ad filiam perueniat: z econtra si vero in successione mater esset dimidia: iam non filie: sed primo matri moreret: sic allegabat pro parte pauperum.

i Pauperes: lz certa persona heres institui debeat z nomē specificari: tñ pauperū institutio valet: z de pauperibus loci proprie domicilij sensisse intelligit: vbi fomentum vitiens cōsolationes z seruitia a multis recipit. C. de epis z cle. si qs ad declinandam. l. nulli licet. de hoc dic. vt. s. eo. ti. cum tibi.

k Mortuo: executoribus relictis qui petebant bona testatoris postmodum ab vxore: vt ibi dixi in casu.

l Absq3 deductione: hic decidit questionez. Dicebat autē mater q habebat tertiam z quartā in bonis testatoris ex psona filij: z sic sola dimidia restituenda fuerat filie. Itē in alia dimidia habebat etiam tertiā: quartā ex persona filie. z sic dimidiā: z sic facta cōputatione videbat fm eā restitutio facienda pauperib? solum in tribus vncijs ei? ptis in qua fuerat filius institutus: z in dimidia eius partis in qua fuerat instituta filia: z probatur hoc ex eo q dicebat q substitutio de filia ad filiuz: de pauperibus ad illā erat fideicōmissaria: z hoc pbabat tali modo directa substitutio fit per hec verba ei heres esto vel ille ei sit heres. indirecta p verba: rogo volo vel mādo vt restituas zc. sz p ista vba alteri moreret: nō pōt dici directa z pupillaris substitutio: imo vr itellectus fuisse: q mr filio ab itestato succederet z ab itestato hereditatē restitueret substituto. Itē dicendo sine liberis appebat testatorē puberi substituere voluisse: vñ fideicōmissarie non pupillares intelligi debebant substitutiones: z de filij ad inuicē z de pauperibus ad eos. Respondebatur pro parte executorum z pauperum: qđ. s. dixi i glo. de facto z glo. i. qđ. j. seq tur. Ad clariorem aūt intellectū nota q substitutionū alia directa: alia idirecta siue obliqua. Directaz alia vulgaris: alia pupillaris: alia exemplaris: alia breuiloqua. de qua pone exemplū. ff. de vulg. sub. iaz hoc iure. s. cū testator dicit duos impuberes filios mihi heredes instituo. z eos inuicem substituo: habet enim hec breuia verba in persona cuiusq3 duas substitutiones vulgarem z pupillarez alia compendiosa: de his prosequere vt no. s. e. rainu. circa pñ. Sed ad vltimam z ad propositum veniamus. Cōpendiosa que fit his verbis: quādocūq3 filius me? decesserit vel sine liberis decesserit filia sit heres: hec si fiat a milite: siue fiat pubere siue pupillo iure directo valet quandocūq3 decedat institutus: sicut vba sonāt. ff. de mi. test. l. in fraudē. §. miles. z. l. miles ita heredez. §. i. C. ō tes. mi. l. testō. hoc verū nisi miles hāc substitutionē filio fecerit: cuius mater est i medio. quo casu valebit iure fideicōmissi: si iaz factus pubes fili? decedat. C. ō imp. z alijs sub. l. precibus. Si autē paganus eā per superiora fecerit verba: z pupillus ille institutus in pupillari etate decesserit: iure directo admittit substituta. vbi aūt iam pubes factus moritur: substitutio oīno extinguit: z venientes ab intestato succedūt i totū. ff. de vul. sub. l. his verbis. z. l. in pupillari. z. l. centurio. Si aūt testator sic dixisset: quandocūq3 decesserit filius. vel sine liberis decesserit filiaz substituo: vl volo q ei filia succedat tunc licet directe nō valeat: valet tñ idirecte iure fideicōmissi. ff. ad treb. sceuola. z. l. heredib?. C. de insti. z sub. generaliter. §. vlti. h viso satis patet q hec substitutio que forte compendiosa dici pōt: admittit substitutos iure directo: ex quo instituti decesserunt i pupillari etate: si post pubertatē decessissent tunc potuissent locum habere matris allegationes.

m Trebellianice: ergo q substituti veniūt iure directo: nō fideicōmissario: nō hz locū deductio trebellia. argue p cōtrariū: q si locus esset fideicōmissarie substitutioni. bene detraheret trebellianica: lz essent paupes substituti: lz ergo cesset falcidia in his que legantur pauperibus ad pias causas. C. de epis z cle. si qs ad declinandaz. z. C. ad. l. fal. auc. similiter. videt in trebellianica per hāc lraz ad hoc. ff. ad. l. fal. l. i. §. ad municipiuz. si enim cōditor legis i trebellianica id voluisset: sicut expressit de falcidia: ita de trebelliāica expressisset. de deci. ad audientiam ad hoc. j de priuil. si papa. z qđ non ē sanctoz patrū decreto. zc. de trāsla. c. ij. ff. de pupil. l. de precio. In cōtrariū vr i auc. de ec. ti. §. si autē heres. ibi omni falcidia vacante. col. ix. Sed dixit Azo. in sum. de here. z fal. q trebelliana cōtinetur sub noīe falcidie. ergo nec trebelliana detrahi poterit: nam nil excipit qui oīa dicit: ō ma z obe. solite. z satis vr terminari p dictū. §. si pponatur. cū. §. si qs i nomine vbi dicit hereditatē vel legatū: nec occurrit inter ista rō diuersitatis vñ idē ius cēsebitur. s. de transla. c. ij. s. de rescrip. inter ceteras. ff. de legi. non possunt. ad h fa. quod no. ala. Ber. z alij. s. de sepul. c. secundo vbi no. de relicto pauperibus

non detrabit canonicam ꝓ prima pte que placet facit: qꝛ legitima per pauperis institutionē filij nō priuātur: nā qui vult exheredato filio ecclesiā heredē facere aliū querat ꝙ augustinū. ⁊ deo ꝓpitio neminē inueniet. xvii. q. vlti. c. vlti. ⁊ sic ēt no. accur. in. l. si quis ad declinandam. Item in ipsa. l. si quis ad declinandam. non erat quis institutus qui trebellianicā detrahere posset: nec ē per oīa eadē rō in vtraqꝫ: qꝛ si rogatus restituere non detrabit trebellianicam inuanū fuit hec res: sed si testatoꝛ fecit multa legata: ⁊ inter alia quedam ad pias causas ⁊ si nō detrabat de legatis ad pias detrabit de alijs: ⁊ sic non erit heres inuanum.

a Debite. de his quartis dic vt no. s. e. rainū. in glo. no. qd quartarum.

b Ecōtra. s. de filia ad filium

c Pupillares: que expresse sit ꝑ h verba: si filius meus decesserit infra tpa pubertatis filia sit heres: insti de pupil. sub. i. rñ. ⁊ expirat statim cum ad pubertatē peruenerit: vt ibi: fuit aūt inuenta hec substitutio: qꝛ cum multū prosit heredē habere: ⁊ pupillus testari non possit vtile fuit pupillis modū inuenire ne decederent intestati: vt in pꝛe. l. insti. de pupil. substi. in prin. Idem dicim⁹ de exēplari lꝫ exēplaris differat a pupillari. in h qꝛ in ea necesse est certas personas substitui. C. de ipu. ⁊ alijs substi. l. humanitatis.

d Facienda: vide qd est. j. vt substitutio ⁊c. postea videas dū modo ⁊c.

e Uerbis: dixit testatoꝛ: si sine liberis decedat alteri moriatur sed istud verbū sine liberis certū est qd non designat certā etatē. nā ⁊ añ pubertatē ⁊ post fili⁹ ⁊ filia sine liberis mori possunt ergo pꝫ ꝙ substitutioni pupillari bene conueniūt vba: immo maxime pupillari: cū tunc liberos hēre non possit: ⁊ vide ꝙ expressa vulgaris hꝫ tacitā pupillarē: dūmodo psonis conueniat. ff. de vulga. substitu. l. iiij. multo potius verba q̄ sapiunt pupillarem vt hic ad pupillarē sunt referenda: ⁊ sic ꝓbatur ꝙ no. accur. C. de ipu. ⁊ alijs sub. l. precibus. in glo. pe.

siue partis iure nature debite[a] facienda ipsis pauperibus bona omnia deferuntur. Premisse namqꝫ substitutiones facte de filio ad filiā econtra[b]: ⁊ de illis ad pauperes directe debent intelligi pupillares[c] cum in substitutionibus semper sit interpretatio facienda[d]: dūmodo sicut in casu proposito earum verbis[e] ⁊ personis[f] cōueniat institutis: vt substitutio directa intelligatur potius quam obliqua[g]: quāquam directa interdū[h] ad fideicōmissum ex causa trahatur. Licet[i] autem filius testamēto suo matrē portione iure nature debita priuare si posset[k]: pater tamen in testamento qd filio impuberi facit potest[l]: nā testamentum huiusmodi pupillare paternū vel paterni pars potius est censendum[m].

Idem.

Superior habet consentire religiosis deputatis executoribus ⁊ pluribus executoribus datis vno mortuo vel in remotis existēte vnus officium executionis exercebit ne impediatur testatoris volūtas nisi aliud per testatorē disponeretur. h. d. fm Zen.

Religiosus[n] executor ab aliquo[o] in sua volūtate vltima deputatus nō potest. Cum velle vel nolle non habeat[p]: huiusmodi officiū[q] suscipere uel exequi: nisi a superiore suo petita super hoc licentia ⁊ obtenta[r]. Sane[s] pluribus a testatore simpliciter[t] executoribus deputatis. Uno eorū mortuo[u] vel in remotis[x] agente: aut id exeq forte nolente. Ne voluntatē testatoris impediri vel nimium differri cōtingat[y]: poterit alius. Nisi si testator aliud expresserit[z] officiū executiōis iniūcte libere adimplere[⁊].

Rubrica De sepulturis.

Bonifacius. viij.

Cū prohibeat pactū de sepultura eligenda nō obstāte pacto de sepultura eligenda vel electa nō mutāda sepeliendus est quis vbi alias erat de iure sepeliendus: ⁊ alias sepultus cū oībus sepulture obedientibus restituendus est: alias pena incurritur hic cōtenta. h. d. fm Zen.

Animarū periculis ⁊ scandalis que frequēter ex his proueniūt: obuiare volentes[ꝯ] vniuersis religiosis ⁊ secularibus clericis cuiuscunqꝫ status vel conditionis existāt: in virtute sancte obedientie ac sub interminatione maledictionis eterne[ꝫ] districtissime prohibemus: ne aliquos ad vouendum iurandum vel fide interposita: seu alias promittēdum[a] inducant vt apud eorū ecclesias sepulturam[b] eligant: vel iam electā vlterius nō immutent. Nos. n. si secus actū fuerit electionem talē decernimus nullius penitus existere firmitatis. Statuentes vt hi qui sic elegerit nec apud sic electas ecclesias vllatenus sepeliri: nec alibi: nec contra uotum iuramentum aut promissum huiusmodi a se factum materiam habeant veniendi[c]: possint eligere[d] sepulturam:

f Personis: qꝛ vterqꝫ ipubes erat ⁊ añ pubertatis tpa decessit: vt. s. vidisti.

g Obliqua. s. directa vel fideiussoria.

h Interdū: vt. ff. ad trebel. l. scenola. ff. de vulga. substi. l. cēturio. §. vbis. C. de impu. ⁊ alijs sub. l. precibus.

i Licet autē. respōdet obiectioni que fieri posset ex eo ꝙ filius non pōt matrem priuare de portione: ergo portio illa matri debetur non substituto.

k Posset. C. ad tertul. l. matri. sed illud locum hꝫ vbi filius testatur vel decedit ab itestato: hic istis filijs non succedebant pauperes ex testamento suo: sꝫ potius ex paterno: vt sequitur

l Potest: est expressum. ff. de inoffi. testa. l. papinianus. §. i. vbi dicitur ꝙ mater non impugnat testamentum ꝙ pater filio fecit querela inofficiosi.

m Cēsedū. aut i p. l. ⁊ isti. de pu. sub. §. liberis. ff. de vul. ⁊ pu. sub. q pfres li. i fi.

Religiosus. Sunt due partes: secunda ibi: sane. Prima ponit dictū cuius rationem reddit ibi: cum velle. Secunda ibi vno eorū themate diffinit casū trimēbrē ⁊ rationē reddit ibi ne volūtatē ⁊ casū excipit ibi nisi. Do. Emanauit ad declarationē decre. s. eo. tua. ⁊ eoꝝ que plene notat guil. i spec. de istru. edi. §. nunc vero. v. sepe etiam queritur.

n Religiosus intelligam indistincte siue sit monachus vel regularis canonic⁹ mendicans vel non: ⁊ de claustralibus intelligo in quibus sequens ratio locum hꝫ. Sed quid de minore. xxv. an vel de muliere: nūquid possunt deputari executores: ⁊ qꝛ maior. xvij. annis pōt procurare negocia. s. eo. li. de procu. qui generaliter i fi. videt ꝙ possit eē executor. Cōtra. qꝛ nō habet psonā stādi i iudicio. C. de pcu. exigendi ad hoc. s. de eta. ⁊ q̄. c. indecoꝝ. C. de legi. tu. l. vlt. Idē de femina. ff. de procu. l. neqꝫ femina. C. e. l. aliēā. ff. de re. iu. l. ii. iij. q. vij. §. tria. Quicquid sit de iure ꝯsuetudo optima interpres legū habet ꝙ tales exequi possint: ad hoc facit h decre. Io. an.

o Aliquo: clerico vel laico.

p Nō hēat. s. de ele. quorūdā. ⁊. c. si religiosus. xij. q. i. ñ dicatis. j. e. pri. c. vlt.

q Officium: hodie rōnē huius officij ordinarius loci exigit a religiosis et exēptis: ⁊ si circa id deliquerit illos punit: vt in de. eo ti. religiosus.

r Obtenta: ergo tunc pōt: misericordie enim ē tale officiū. lxxxvi. di. nō satis: sꝫ videbat. ꝯ p. c. xvi. q. i. monachi: de postula. c. i. vbi df duo regri. s. ꝙ exposcat vtilitas mōasterij. ⁊ ꝙ abbas iper: ꝓ ista pte faciebat decre. tua. s. e. titu. ⁊ extrauagās Io. fran. de qua fuit tracta pri. decre. vbi qdā frater pdicatoꝛ fuit executoꝛ: hoc expeditū est.

s Sane: hoc tractabat idē guil. in eo. §. sed si alter cum v. seq.

t Siplicitet: sine clausula: vt ipsi vel eorum alter vel ꝙ si nō oēs alias non esset questio.

u Mortuo. no. ex lra ꝙ mortuo executore eius officiū nō transit in heredē vꝛ enim industria ⁊ amicitia eius electa: ad h. s. de offi. dele. c. vlti. ff. ꝓ socio. l. actio. §. morte. ff. manda. l. mandatum i fi. qdā dicebāt tale officium trāsire i heredē executoris p. l. ff. de ali. ⁊ ci. leg. l. cū vnus. ⁊. l. a filio ꝑn. ⁊. l. alimenta. i principio Alij distinguebāt. an res esset integra vel non: sic. s. de ele. i causis. C. manda. l. mandatū. Qd autē dixi nō transire i heredē: verū ē nisi testatoꝛ expresserit: sic ⁊ de cōpromisso dicimus. s. de arbi. c. vlti. qd aūt tunc fiet: dixi in glo. vt quia.

x In remotis: si ergo non multū distat vocabitur: ⁊ si in termino assignato non venerit procedet socius sine illo: si aūt remotus est nec vocabit sic ⁊ in electionib⁹: de ele. qꝛ pp. ⁊. c. cū iter vniuersas. ⁊. c. ꝙ. sicut.

y Contingat: si. s. ne se. va. c. vno ad fi. de offi. dele. si is. cui.

z Expsserit: vt qꝛ vetuit: ne alter sine altero procederet. Aliud est ergo tacere: aliud expsse vetare: ad hoc de bap. maiores. j. de reg. iu. is q tacet. Quid ergo tūc fiet ex quo alter non vult exeq vel mortuus est testator sibi prouidet illud suabitur. aliogn eps exequat. s. e. si heredes. ⁊. c. tua. quid si abbas sancti ꝑauli dat⁹ ē executor ⁊ mortu⁹ est: nūqd hoc officiū trāsibit ad successorē: vꝛ distinguēdū: an fuerit ꝓpriū nomē expressum nec ne. s. de offi. delega. qm. qd satis posset dici in extraneo: sed in ꝓpinquo vꝛ ꝙ lꝫ nomē nō fuerit expressum: tñ affectione psone hoc factū fuerit: vñ nō transeat ad successorē: ad hoc. xij. q. iij. pōtifices. de testa. requisisti.

⁊ Adimplere: est si. s. eo. lib. de ꝑcura. si duo. §. sane. ⁊. ff. de admi. tu. decreto. §. vlti. ⁊ ē in his spāle fauore testantium causaꝝ ⁊ pupilloꝝ.

Animarum. Prima pars ponit inhibitionem ⁊ decretū ibi nos eni. Scōa ponit eligētē ibi: statuentes. Tertia ponit indu cētē ibi: si do ⁊ penā aggrauat i si parētē ibi ꝙ nisi. Do. Emanauit: ad suppletionē decre. s. de pac. pleriqꝫ. ⁊ pp ea q̄ ibi. i fi. no. ho. dicens quot ⁊ q̄toꝝ aīas ꝯstitutio h astringit. Nā quasi oēs sibi talia attrahūt ⁊ tales alliciūt: vt infirmitati q̄ ꝯtigit medicos q sanare debuerāt infirmari.

ꝯ Uolētes: ad hoc. s. de offi. lega. officij.

ꝫ Eterne: hodie trāgressores excōicati sunt ipso iure: nec absoluunt ab alio q̄ a papa: nisi in mortis articulo per cle. de penis. cupientes. i fi. que reseruat etiam penas infra positas.

a Promittendū: nō enī facit de⁹ differētiā iter ista. xxij. q. v. iuramēti.

b Sepulturā: cū enī hoc sit spūale: pactū interuenire nō debet. i. q. ij. q̄ pia: de pac. pactiones. Sumitur aūt sepultura multis modis quod dic vt no. xiij. q. ij. §. Itē queritur. ⁊. s. e. c. pe.

c Ueniendi. lꝫ non teneat principale tenet accessorium quo ad quid ⁊ est spāle: ad idē de iureiur. debitores. vbi de hoc. ⁊ eo. ti. cū contingat.

d Eligere: punitur ergo in quo deliquit. de tempo. ordi. litteras. de his